

Пам'яті Марка Давидовича Каца

11 березня 2014 р. пішов із життя видатний вчений Марк Давидович Кац, фахівець у галузі штучного інтелекту та математичного моделювання, доктор технічних наук (1993), професор (2005), академік Української технологічної академії (1995), Української академії екологічних наук (1995), Ізраїльської незалежної академії розвитку наук (2009).

Він народився в 1937 році у Дніпропетровську. Батько — викладач математики у вищому навчальному закладі, мати — інженер. Отримав середню освіту у Харкові. У 1959 р. закінчив Харківський політехнічний інститут за фахом «Машини і апарати хімічних виробництв», та два роки працював інженером у проєктному інституті «Гипроорхим» в м. Рубіжне. З 1961 р. по 1970 р. працював старшим та провідним інженером у дослідно-конструкторському бюро автоматики (ОКБА) у Северодонецьку.

Професор Кац М. Д. 25 років присвятив науковій діяльності у московському науково-дослідному інституті «НИОПИК» (філіал у м. Рубіжне). З 1999 р. по останні дні займався викладацькою діяльністю у вищих навчальних закладах Северодонецька та Рубіжного. Працював професором кафедри обчислювальної математики та комп'ютерних технологій Рубіжанського хіміко-технологічного інституту, професором кафедри вищої та прикладної математики Северодонецького технологічного інституту, професором кафедри математики інституту «ЕКОМЕН» (Економіка і менеджмент, Северодонецьк), був завідувачем кафедри комп'ютерних технологій інституту підвищення кваліфікації (Северодонецьк).

Професор Кац М. Д. — автор 180 публікацій, 13 авторських свідоцтв і патентів, має 55 актів впровадження розроблених ним методів моделювання у хімії, металургії, мікробіології та медицині. Працював за сумісництвом в Харкові головним науковим співробітником Українського державного науково технічного центру «Енергосталь», провідним науковим співробітником НДІ мікробіології та імунології ім. І. І. Мечникова НАМН України.

Основним напрямком наукової роботи Марка Давидовича була розробка нових методів математичного моделювання, що дозволяють за допомогою повністю формалізованих процедур (без участі експертів) будувати по експериментальним даним адекватну математичну модель. На основі цих методів моделювання вирішу-

ються задачі діагностики стану, прогнозу поведінки та оптимізації досліджуваних систем, а також одне з важливих завдань штучного інтелекту — формалізація процедури одержання нових, невідомих раніше знань із експериментальних даних. Розроблені професором Кацем М. Д. математичні методи сформували так звану «інтелектуальну методологію дослідження «великих» систем», яка дозволяє вирішувати важливий клас загальнонаукових завдань у цілій низці галузей людської діяльності. Роботи Марка Давидовича мають велике значення для медичної науки. Розроблена ним методологія дозволяє відбрати найбільш істотні симптоми для кожної з близьких по проявам хвороб, виявляти специфічні симптомо-комплекси (диференціальні синдроми). Запропоновані професором Кац М. Д. нові методи моделювання дають можливість проводити більш точну диференційну діагностику захворювань, які важко розрізнити, прогнозувати наслідки та ускладнення за допомогою виявлених диференціальних синдромів, специфічних для хвороби, що має суттєву наукову новину і може бути захищено авторськими свідоцтвами або патентами.

Професор Кац М. Д. був членом редколегій Східно-Європейського журналу передових технологій», журналу «Екологія і промисловість». На протязі багатьох років Марк Давидович активно співпрацював з Українською Асоціацією «Комп'ютерна Медицина», був членом Вченої Ради УАКМ, входив до складу Редакційної колегії журналу «Клінічна інформатика і Телемедицина».

Доброчинність та почуття гумору — це ті найяскравіші риси його характеру, які неодмінно приваблювали більшість з тих, хто з ним спілкувався, та складали про нього враження цікавої та просто хорошої людини, якою він по суті і був. Марк Давидович виховав двох синів, він був щасливим чоловіком та батьком.

Світла пам'ять про Марка Давидовича назавжди збережеться в серцях усіх, хто його знав. Висловлюємо глибоке щире співчуття рідним і близьким покійного.

*Президент УАКМ, член-кор. НАН України,
професор О. А. Морозов*

*Перший віце-президент УАКМ, Голова Вченої Ради УАКМ,
професор О. Ю. Майоров*